

Czwartek, 9 lipca 2015 r.

P8_TA(2015)0270

Sytuacja w Jemenie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 9 lipca 2015 r. w sprawie sytuacji w Jemenie (2015/2760(RSP))

(2017/C 265/11)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Jemenu,
 - uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Federiki Mogherini z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie sytuacji w Jemenie,
 - uwzględniając wspólne oświadczenie wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel Federiki Mogherini i komisarza ds. pomocy humanitarnej i zarządzania kryzysowego Christosa Stylianidesa z dnia 1 kwietnia 2015 r. w sprawie skutków walk w Jemenie,
 - uwzględniając wspólne oświadczenie wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel Federiki Mogherini i komisarza ds. pomocy humanitarnej i zarządzania kryzysowego Christosa Stylianidesa z dnia 11 maja 2015 r. w sprawie proponowanego rozejmu w Jemenie,
 - uwzględniając wspólne oświadczenie wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel Federiki Mogherini i komisarza ds. pomocy humanitarnej i zarządzania kryzysowego Christosa Stylianidesa z dnia 3 lipca 2015 r. w sprawie kryzysu w Jemenie,
 - uwzględniając konkluzje Rady z dnia 20 kwietnia 2015 r. w sprawie Jemenu,
 - uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych 2014 (2011), 2051 (2012), 2140 (2014), 2201 (2015) i 2216 (2015),
 - uwzględniając oświadczenie współprzewodniczących 24. wspólnego posiedzenia Rady Współpracy Państw Zatoki i Unii Europejskiej (RWPZ–UE) na szczepku rady i ministrów z dnia 24 maja 2015 r.,
 - uwzględniając komunikat prasowy Rady Bezpieczeństwa ONZ z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie sytuacji w Jemenie,
 - uwzględniając porozumienie w sprawie pokoju i partnerstwa narodowego z dnia 21 września 2014 r., dokument zawierający wyniki konferencji dialogu narodowego z dnia 25 stycznia 2014 r. oraz inicjatywę Rady Współpracy Państw Zatoki z dnia 21 listopada 2011 r.,
 - uwzględniając Kartę Narodów Zjednoczonych,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że obecny kryzys w Jemenie jest wynikiem tego, iż kolejnym rządów nie udało się zaspokoić uzasadnionych dążeń narodu jemeńskiego do demokracji, rozwoju gospodarczo-społecznego, stabilności i bezpieczeństwa; mając na uwadze, że to niepowodzenie stworzyło warunki do wybuchu gwałtownego konfliktu z powodu niesformowania pluralistycznego rządu i niedokonania uczciwego podziału władzy oraz z powodu ciągłego braku reakcji na liczne napięcia międzyplemienne w kraju, powszechny brak bezpieczeństwa i paraliż gospodarczy;
- B. mając na uwadze, że obecny konflikt w Jemenie ogarnął 20 spośród 22 prowincji; mając na uwadze, że według najnowszych skonsolidowanych danych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) co najmniej 1 439 osób zostało zabitych w okresie od 19 marca do 5 maja 2015 r., a kolejnych 5 951 osób zostało rannych, w tym wielu cywilów; mając na uwadze, że od rozpoczęcia działań wojennych zginęło ponad 3 000 osób, a ponad 10 000 odniosło rany;
- C. mając na uwadze, że Jemen jest jednym z najbiedniejszych państw na Bliskim Wschodzie, charakteryzującym się wysoką stopą bezrobocia i wysokim wskaźnikiem analfabetyzmu oraz brakiem podstawowych usług; mając na uwadze, że 20 milionów ludzi potrzebuje obecnie pomocy humanitarnej, w tym około 9,4 miliona jemeńskich dzieci, ponad 250 000 uchodźców i 335 000 osób wewnętrznie przesiedlonych;
- D. mając na uwadze, że ostatnie wydarzenia niosą ze sobą poważne zagrożenie dla stabilności w regionie, w szczególności w Rogu Afryki, regionie Morza Czerwonego i całego Bliskiego Wschodu;

Czwartek, 9 lipca 2015 r.

- E. mając na uwadze, że w dniu 26 marca 2015 r. koalicja pod przywództwem Arabii Saudyjskiej, w której skład weszły Bahrajn, Egipt, Jordania, Kuwejt, Maroko, Katar, Sudan i Zjednoczone Emiraty Arabskie, rozpoczęła na prośbę prezydenta Jemenu Abd Rabu Mansura Hadię operację wojskową w Jemenie przeciwko rebeliantom Huti; mając na uwadze, że według doniesień koalicja ta używa w Jemenie zakazanych w skali międzynarodowej bomb kasetowych oraz mając na uwadze, że sprawę tę bada obecnie Wysoki Komisarz ONZ ds. Praw Człowieka;
- F. mając na uwadze, że działania zbrojnych ugrupowań Hutich i sprzymierzonych z nimi sił spowodowały wiele ofiar cywilnych w Jemenie w wyniku stosowania między innymi pocisków przeciwlotniczych, które eksplodują po trafieniu w zamieszkałe tereny, zabijając i okaleczając ludność cywilną;
- G. mając na uwadze, że wskutek ataków lotniczych koalicji wojskowej pod przywództwem Arabii Saudyjskiej w Jemenie wielokrotnie ginęli cywile, co oznacza pogwałcenie międzynarodowego prawa humanitarnego, które nakłada obowiązek podjęcia wszelkich możliwych kroków, by zapobiec stratom wśród ludności cywilnej lub je zminimalizować;
- H. mając na uwadze, że oprócz ataków lotniczych Arabia Saudyjska wprowadziła blokadę morską Jemenu, co przyniosło dramatyczne skutki dla ludności cywilnej – 22 miliony ludzi, tj. prawie 80 % ludności, pilnie potrzebuje żywności, wody i środków medycznych;
- I. mając na uwadze, że w dniu 15 czerwca 2015 r., w związku z rozmowami pokojowymi ONZ, sekretarz generalny ONZ Ban Ki-moon wezwał do ponownego wstrzymania walk ze względów humanitarnych na co najmniej dwa tygodnie podczas ramadanu, aby wszyscy cierpiący niedostatek Jemeńczycy mogli otrzymać niezbędną pomoc, mając jednak na uwadze, że nie osiągnięto porozumienia; mając na uwadze, że w dniu 19 czerwca 2015 r. w toku rozmów dyplomatycznych, w których pośredniczył specjalny wysłannik ONZ Ismail Ould Szejik Ahmed, walczące strony w Jemenie nie zdołały osiągnąć porozumienia o zawieszeniu broni;
- J. mając na uwadze, że w dniu 30 czerwca 2015 r. około 1 200 więźniów, w tym podejrzanych o przynależność do Al-Kaidy, zbiegło z centralnego więzienia w mieście Taiz; mając na uwadze, że w kwietniu 2015 r. około 300 więźniów zbiegło z innego więzienia w prowincji Hadramaut; mając na uwadze, że w Jemenie dochodzi do zamachów terrorystycznych, takich jak ataki z dnia 17 czerwca 2015 r. w Sanie, których celem były między innymi trzy meczety i w wyniku których wiele osób zostało rannych lub poniosło śmierć;
- K. mając na uwadze, że w dniu 1 lipca 2015 r. ONZ ogłosiła w Jemenie trzeci, najwyższy stopień kryzysu humanitarnego; mając na uwadze, że w ramach planu nadzwyczajnego ONZ postara się dotrzeć do 11,7 miliona najbardziej potrzebujących; mając na uwadze, że według doniesień służba zdrowia stoi w obliczu „bliskiego załamania” z uwagi na zamknięcie co najmniej 160 placówek zdrowotnych z powodu braku bezpieczeństwa, paliwa i dostaw;
- L. mając na uwadze, że 15,9 miliona osób w Jemenie potrzebuje pomocy humanitarnej; mając na uwadze, że z powodu powszechnego braku bezpieczeństwa najbardziej narażone dzieci nie będą miały dostępu do opieki zdrowotnej ani do dożywiania, którego potrzebują;
- M. mając na uwadze, że konflikt poważnie dotknął 9,9 miliona dzieci, przy czym od marca 2015 r. 279 dzieci straciło życie, a 402 odniosło rany; mając na uwadze, że z powodu zamknięcia szkół ze względu na konflikt co najmniej 1,8 miliona dzieci straciło dostęp do nauki, co naraża je na większe ryzyko werbunku lub wykorzystania przez grupy zbrojne oraz na inne formy niegodziwego traktowania; mając na uwadze, że według UNICEF-u dzieci stanowią nawet jedną trzecią wszystkich bojowników w Jemenie, a co najmniej 140 zwerbowano w samym tylko okresie od 26 marca do 24 kwietnia 2015 r.; mając na uwadze, że w 2014 r. odnotowano 156 potwierdzonych przypadków zwerbowania i wykorzystania dzieci przez grupy zbrojne; mając na uwadze, że w 2015 r. liczba ta zwiększyła się już dwukrotnie;
- N. mając na uwadze, że według szacunków UNICEF-u ponad pół milionowi dzieci w wieku poniżej pięciu lat zagraża poważne ostre niedożywienie, a 1,2 miliona dzieci poniżej piątego roku życia zagrożonych jest umiarkowanym ostrym niedożywieniem, co oznacza blisko dwukrotny wzrost od początku kryzysu;
- O. mając na uwadze, że system opieki zdrowotnej znajduje się na skraju załamania, a przerwanie szczepień powoduje, że około 2,6 miliona dzieci poniżej 15 lat zagrożonych jest zachorowaniem na odrę, a około 2,5 miliona dzieci – zachorowaniem na biegunkę, potencjalnie śmiertelną chorobę, która szybko się rozprzestrzenia w okresach konfliktów i przesiedlania ludności; mając na uwadze, że rośnie liczba przypadków dengi, choroby przewlekłe nie są leczone, dostawy podstawowych środków medycznych i personel medyczny nie mogą dotrzeć do osób, które ich potrzebują;

Czwartek, 9 lipca 2015 r.

- P. mając na uwadze, że w kraju szybko kończy się paliwo, co już poważnie utrudnia dystrybucję pomocy i wkrótce doprowadzi do zagrażającego życiu braku wody, ponieważ dotknięty suszą Jemen jest całkowicie zależny od napędzanych paliwem pomp głębinowych koniecznych do zapewnienia dostaw wody;
- Q. mając na uwadze, że Jemen odczuwa bezpośrednio również kryzys humanitarny w Rogu Afryki, ponieważ ponad 250 000 uchodźców, głównie z Somalii, utknęło w tym kraju i żyje w niepewnych warunkach; mając ponadto na uwadze, że według szacunków rządowych w Jemenie przebywa ponadto około miliona migrantów z Etiopii;
- R. mając na uwadze, że ze względu na pogarszający się stan bezpieczeństwa organizacje humanitarne przeniosły większość zagranicznych pracowników poza Jemen; mając na uwadze, że niewiele organizacji jest jeszcze w stanie działać w Jemenie, a ich działalność jest istotnie ograniczona;
- S. mając na uwadze, że Al-Kaida Półwyspu Arabskiego (AQAP) zdołała odnieść korzyści w wyniku pogorszenia sytuacji politycznej i stanu bezpieczeństwa w Jemenie, rozszerzając zasięg swej obecności oraz zwiększając liczbę i skalę zamachów terrorystycznych;
- T. mając na uwadze, że tzw. Państwo Islamskie (ISIS)/Daisz ugruntowało swoją obecność w Jemenie i przeprowadza zamachy terrorystyczne na meczety szyickie, w których giną setki ludzi; mając na uwadze, że oczekuje się, iż AQAP i ISIS/Daisz wykorzystają brak bezpieczeństwa w Jemenie, by zwiększyć swoje zdolności i zaplanować ataki przeciwko jemeńskim siłom bezpieczeństwa, Hutim i obecności Zachodu;
- U. mając na uwadze, że eskalacja konfliktu zbrojnego zagraża dziedzictwu kulturowemu Jemenu; mając na uwadze, że w dniu 2 lipca 2015 r. Komitet Światowego Dziedzictwa umieścił dwa obiekty w Jemenie na liście zagrożonego dziedzictwa światowego: Stare Miasto w Sanie i otoczone murem zabytkowe miasto Szibam;
- V. mając na uwadze, że UE wprowadziła embargo na broń oraz dalsze ukierunkowane sankcje przeciwko przywódcy Hutich i synowi byłego prezydenta Alego Abdullaha Saleha; mając na uwadze, że dwaj inni członkowie ruchu Hutich, a także były prezydent objęci są od grudnia 2014 r. takimi samymi restrykcjami;
- W. mając na uwadze, że w 2015 r. Dyrekcja Generalna Komisji ds. Pomocy Humanitarnej i Ochrony Ludności (ECHO) przyznała 25 milionów EUR na pomoc dla społeczności w całym kraju cierpiących z powodu ostrego niedożywienia, konfliktu i przymusowych przesiedleń; mając na uwadze, że w 2014 r. łączne fundusze UE, tj. państw członkowskich i Komisji razem, na pomoc humanitarną w Jemenie wyniosły 100,8 miliona EUR, z czego 33 miliony EUR pochodziły od ECHO;
- X. mając na uwadze, że zmieniony apel humanitarny ONZ dotyczy kwoty 1,6 miliarda USD, lecz jedynie około 10 % tej sumy jest obecnie finansowane;
1. jest poważnie zaniepokojony gwałtownym pogorszeniem się sytuacji politycznej, stanu bezpieczeństwa i sytuacji humanitarnej w Jemenie; domaga się od wszystkich walczących stron natychmiastowego zaprzestania stosowania przemocy; składa kondolencje rodzinom ofiar; podkreśla, że UE potwierdziła zobowiązanie do dalszego wspierania Jemenu i narodu jemeńskiego,
 2. potwierdza swoje zdecydowane poparcie dla jedności, suwerenności, niezależności i integralności terytorialnej Jemenu oraz stoi u boku narodu jemeńskiego;
 3. potępia destabilizujące i gwałtowne jednostronne działania podejmowane przez Hutich i jednostki zbrojne lojalne wobec byłego prezydenta Saleha; potępia również ataki lotnicze prowadzone przez koalicję pod przywództwem Arabii Saudyjskiej i wprowadzoną przez nią blokadę morską Jemenu, które spowodowały tysiące ofiar śmiertelnych, pogłębiły destabilizację Jemenu, stworzyły warunki jeszcze bardziej sprzyjające ekspansji organizacji terrorystycznych i ekstremistycznych, takich jak ISIS/Daisz i AQAP, i doprowadziły do pogorszenia już i tak krytycznej sytuacji humanitarnej;
 4. wzywa wszystkie strony konfliktu w Jemenie, w szczególności Hutich, by działały na rzecz rozwiązania sporów w drodze dialogu i konsultacji; wzywa wszystkie podmioty regionalne do podjęcia konstruktywnych kontaktów ze stronami konfliktu w Jemenie, aby umożliwić deeskalację kryzysu i zapobiec dalszej niestabilności w regionie; wzywa wszystkie strony, by powstrzymały się od kierowania ostrzału i ataków lotniczych na obiekty i budynki dziedzictwa kulturowego oraz od wykorzystywania tych obiektów do celów wojskowych;

Czwartek, 9 lipca 2015 r.

5. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że UE ponownie wyraziła swoje zdecydowane zaangażowanie i determinację, by stawić czoła zagrożeniom, jakie stwarzają ugrupowania ekstremistyczne i terrorystyczne, takie jak AQAP, oraz by powstrzymać je od czerpania dalszych korzyści z obecnej sytuacji;
6. potępia wszelką przemoc oraz próby lub groźby użycia przemocy w celu zastraszenia stron uczestniczących w konsultacjach, w których ONZ jest mediatorem; podkreśla, że pluralistyczny dialog polityczny, w którym ONZ występuje w roli mediatora, musi być procesem realizowanym pod przywództwem Jemenu z zamiarem wypracowania w drodze mediacji opartego na konsensusie, politycznego rozwiązania kryzysu jemeńskiego, zgodnie z inicjatywą RWPZ i mechanizmem jej wdrożenia, wynikami wszechstronnej konferencji dialogu narodowego, porozumieniem w sprawie pokoju i partnerstwa narodowego i odnośnymi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ;
7. potępia w najostrzejszych słowach przeprowadzone przez ISIS/Daisz zamachy terrorystyczne na meczety szyickie w Sanie i w Sadzie, w których zginęło i odniosło rany setki ludzi, a także upowszechnianie ekstremistycznej sekciarskiej ideologii leżącej u podłoża tych przestępczych aktów;
8. jest zaniepokojony zdolnością AQAP do wykorzystywania pogarszającej się sytuacji politycznej i stanu bezpieczeństwa w Jemenie; nalega na wszystkie strony konfliktu, by wykazały zdecydowane zaangażowanie i determinację w walce z grupami ekstremistycznymi i terrorystycznymi, takimi jak ISIS/Daisz i AQAP, uznając ją za najwyższy priorytet;
9. potępia werbowanie i wykorzystywanie dzieci przez strony konfliktu;
10. wyraża pełne poparcie dla wysiłków ONZ i specjalnego wysłannika Sekretarza Generalnego ONZ do Jemenu Ismaila Oulda Szejka Ahmeda, by pośredniczyć w negocjacjach pokojowych między stronami; popiera starania Omanu, by doprowadzić do zawieszenia broni między Hutimi i siłami lojalnymi wobec rządu jemeńskiego, co stanowiłoby pierwszy krok w kierunku wynegocjowania rozwiązania politycznego;
11. podkreśla, że konflikt można rozwiązać jedynie drogą polityczną, przy udziale wszystkich stron i w drodze negocjacji; wzywa w związku z tym wszystkie strony w Jemenie, by dążyły do rozwiązania sporów w drodze dialogu, kompromisu i podziału władzy prowadzącego do sformowania rządu jedności narodowej w celu przywrócenia pokoju, uniknięcia gospodarczego i finansowego upadku oraz zaradzenia kryzysowi humanitarnemu;
12. apeluje o przerwę w walkach ze względów humanitarnych, aby umożliwić dostarczenie Jemeńczykom w trybie pilnym ratującej życie pomocy; wzywa wszystkie strony, by ułatwiły jak najszybsze dostarczenie pomocy humanitarnej do wszystkich części Jemenu oraz by umożliwiły podmiotom świadczącym pomoc humanitarną szybki, bezpieczny i nieograniczony dostęp do osób potrzebujących pomocy humanitarnej, w tym pomocy medycznej, zgodnie z zasadami bezstronności, neutralności i niezależności; przypomina również, że w związku z tym konieczna jest dalsza poprawa dostępu statków żeglugi handlowej do Jemenu;
13. wzywa wszystkie strony do przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego i międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka, do zapewnienia ochrony ludności cywilnej i powstrzymania się od bezpośrednich ataków na infrastrukturę cywilną, w szczególności na obiekty medyczne i systemy zaopatrzenia w wodę, a także od wykorzystywania budynków cywilnych do celów wojskowych, a ponadto wzywa je do jak najszybszego podjęcia współpracy z ONZ i organizacjami humanitarnymi w celu dostarczenia pomocy osobom znajdującym się w potrzebie;
14. podkreśla potrzebę skoordynowanych działań humanitarnych pod kierownictwem ONZ oraz wzywa wszystkie państwa, aby przyczyniły się do zaspokojenia potrzeb humanitarnych; wzywa społeczność międzynarodową do wsparcia zrewidowanego apelu humanitarnego ONZ;
15. wzywa do przeprowadzenia niezależnego dochodzenia międzynarodowego w sprawie wszelkich domniemyanych naruszeń międzynarodowych praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego;
16. odnotowuje postępy poczynione przez komisję ds. opracowania konstytucji i apeluje o uwzględniającą wszystkie strony i przejrzystą konstytucję spełniającą uzasadnione dążenia narodu jemeńskiego i odzwierciedlającą wyniki konferencji dialogu narodowego, apeluje także o przeprowadzenie referendum w sprawie projektu konstytucji i terminowych wyborów powszechnych, aby zapobiec dalszemu pogarszaniu się sytuacji humanitarnej i stanu bezpieczeństwa w Jemenie;
17. przypomina, że wolność religii i przekonań to jedno z praw podstawowych i stanowczo potępia wszelkie formy przemocy lub dyskryminacji ze względu na religię i przekonania w Jemenie; ponownie wyraża poparcie dla wszelkich inicjatyw mających na celu wspieranie dialogu i wzajemnego szacunku między wspólnotami religijnymi i innymi społecznościami; wzywa wszystkie władze religijne do propagowania tolerancji i podejmowania inicjatyw przeciwko nienawiści, sekciarstwu oraz naznaczonej przemocą i ekstremizmem radykalizacji postaw;

Czwartek, 9 lipca 2015 r.

18. wzywa wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel, aby we współpracy z państwami członkowskimi w trybie pilnym zdobyła poparcie na forum ONZ dla szeroko zakrojonego międzynarodowego planu na rzecz zabezpieczenia dostaw wody w Jemenie, gdyż taki krok mógłby mieć decydujące znaczenie dla pomyślnego zakończenia ewentualnego procesu pokojowego oraz dać ludności widoki na poprawę stanu rolnictwa, zapewnienie żywności i odbudowę kraju;

19. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i parlamentowi państw członkowskich, sekretarzowi generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, sekretarzowi generalnemu Rady Współpracy Państw Zatoki, sekretarzowi generalnemu Ligi Państw Arabskich oraz rządowi Jemenu.
